

19. desember 2017/SL

**Referat fra
Plenumsmøte for Københavnavtalen i Reykjavik 25. og 26. oktober 2017**

Tilstede:

Michael Tolstrup, Værnsfælles Forsvarskommando, DK

Brian, Lohmann, Værnsfælles Forsvarskommando, DK

Niels Westergaard, Arctic Command, Grønland

Magnus Nyström, Miljöministeriet, FI

Markus Santasalo, Finnish Environment Institute, FI

Julia Westerberg, Åland

Ole - Kristian Bjerkemo, Kystverket, NO

Torunn Østmann, Kystverket, NO

Jan Willie Holbu, Kystverket, NO

Helgi Jensson, Umhverfistofnun, IS

Sigríður Kristinsdóttir, Umhverfistofnun, IS

Sigurrós Friðriksdóttir, Umhverfistofnun, IS

Snorre Greil, LHG, IS

Peter Eliasson, Kustbevakningen, SE

Bent Stedt, Kustbevakningen, SE

Cesar Vallin, Kustbevakningen, SE

Annika Klein, Nordisk Ministerråds HAV -gruppe

Synnøve Lunde, sekretær for Københavnavtalen

1. Åpning av møtet

Helgi Jensson ønsket velkommen til møtet på vegne av Island.

2. Valg av ordstyrer

Sigurrós Friðriksdóttir ble valgt som ordstyrer.

3. Godkjenning av dagsorden

Dagsorden ble godkjent.

4. Informasjon om møtet

Helgi Jensson orienterte om praktiske forhold rundt møtene, måltidene og invitasjon til middag om kvelden.

5. Gjennomgang av referat fra plenum 2016

Norge har en liten kommentar til 10.11. i referatet fra Plenum 2016 der riktig årstall skal være 2017 i pkt 8.8.

6. Aktuell informasjon fra landene

Danmark:

Danske miljøskip begynner å bli gamle, og det er en utfordring. De har derfor startet et nytt prosjekt for et nytt miljøskip. Anbudsporesess startet august 2017 og en er nå inne i en prekvalifikasjonsfase.

Danmark har bestilt til sammen 18 nye fartøy (lægtvandsfartøjer) som skal kunne opereres i grunnefarvann. De minste skal kunne pakkes i en kontainer og raskt sendes avgårde til en hendelse. Fartøyene blir plassert på de 6 beredskapscenter som fins i Danmark.

Grønland:

Grønland og Danmark deler på beredskapen rundt Grønland ved at Grønland har ansvaret innenfor 3 sjømil og Danmark har ansvaret utenfor 3 sjømil. Grønlands selvstyre har ressurser i de 12 største byene/tettstedene. Arktisk kommando har 6 baser på Grønland. Det er inngått en prinsippavtale om ansvarsdeling mellom Grønland og Danmark. Det er etablert et nytt opplegg for havmiljøberedskap på Grønland, og flere bakgrunnsrapporter er utarbeidet. Stor grad av satellittovervåking fra EMSA, men EMSA har mindre satellittbilder fra Arktisk enn fra sentrale deler av Europa.

Finland:

Finland orienterte om planene for omorganisering blant annet av ansvaret og sentrale arbeidsoppgaver i tilknytning til bekjempelse av miljøulykker.

Miljøvernministeren og innenriksministeren har blitt enige om å forberede en proposisjon til Riksdagen om å flytte hovedansvaret for bekjemping av miljøulykker fra miljøforvaltningen til innenriksforvaltningen. «Gränsbevakningen og räddningsverken» skal ha ansvaret for de operative oppgavene.

Miljøforvaltningen skal i fortsettelsen kun ha støttende oppgaver med hovedvekt på forskning, avfallshåndtering og forurenset grunn. Samtidig gjennomføres en bredere allmenn omorganisering av regionforvaltningen. Nye regionforvaltningsorgan skal styres av folkevalgte organer og skal i fortsettelsen lede «räddningsverken» samtidig som kommunenes oppgaver skal minimeres.

Loven om oljevern skal oppheves og hoveddelene av det nødvendige regelverket skal inkluderes i redningsloven. Proposisjonen skal sendes ut for tilslutning i løpet av de nærmeste ukene og det er ventet riksdagsbehandling i begynnelsen av 2018. Om endringene godkjennes vil de fleste av dem tre i kraft i begynnelsen av 2019. Endringene betyr at 3 personer flyttes fra Finlands miljöcentral til Gränsbevakningen og noen stillinger omrokeres på regionalt nivå. Mange avtaler med ulike rederier, myndigheter og andre aktører må reforhandles og kontaktpunkter for internasjonale kontakter vil oppdateres.

Åland:

Oljevernberedskap er under selvstyret og de har en egen oljevernlov på Åland. Det er stor trafikkmengde omkring Åland, og de er for små til å klare en stor hendelse alene. Det finnes en beredskapsplan 2015-2019. Ålands landskapsregjering har en samarbeidsavtale med redningstjenesten og en samarbeidsplan med Finland. Det er utpekt nødhavner for fartøy. De har utdannet personale og innkjøpt utstyr som båter og lenser. Sverige kan låne lenesmateriell fra Åland, men må da henvende seg via Finland som formidler videre til Åland.

Norge:

Det fjerde nye oljevern fartøyet, OV Ryvingen, er under bygging og fartøyet bygges i Norge. I forhold til forrige båt, som ble bygd i Danmark og var det første hybridfartøy, så økes nå batterikapasiteten ytterligere (ca 2000 kWh).

Det har vært sett på organisatoriske endringer ved dagens depotstruktur i Norge. Det er et ønske om færre enn dagens 15 depoter, mer containerbasert pakking og raskere responstid. Depottjenesten skal lyses ut til en ekstern aktør og arbeidet pågår.

Det skal også i år være slepe workshop i Tromsø 21. og 22. november, og KBH landene er invitert.

Med hensyn til rettslige prosesser pågår en anke i høyesterett etter Full City hendelsen fra 2009 om renter pga beregningsbeløpet ble etablert veldig seint.

Sverige:

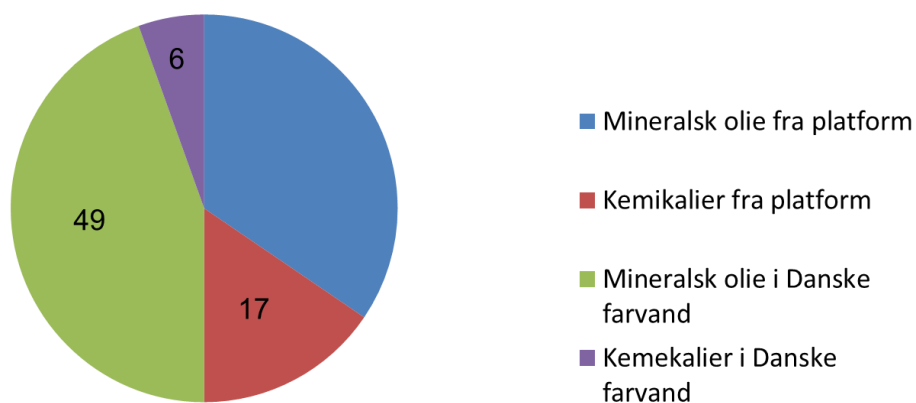
Kustbevakningen og MSB (Myndigheten for Samhällsskydd og beredskap) har innledet et samarbeid om lager/depot for oljevern utstyr. Samarbeidet gjelder lagring og vedlikehold av utstyr og deltagelse på øvelser. Begge partene kan gjensidig låne utstyr av hverandre. De har også innledet et arbeid for å sikre at utstyr er gjensidig kompatibelt med hverandre.

De har også inngått en transportavtale for å håndtere planlagte og akutte transporter av utstyr. Akutte transporter kan avropes 24/7 med mobiliseringstid på 6 timer. Utstyr vil i framtiden være containerbasert.

7. Orientering om hendelser, statistikk etc fra landene

Danmark

Det har ikke vært observert aksjonerbar olje i danske farvann i 2016. Antall registrerte hendelser i 2016 er redusert siden 2014. Og det har ikke vært alvorlige kollisjoner eller grunnstøtinger.

Noen hendelser fra 2017:

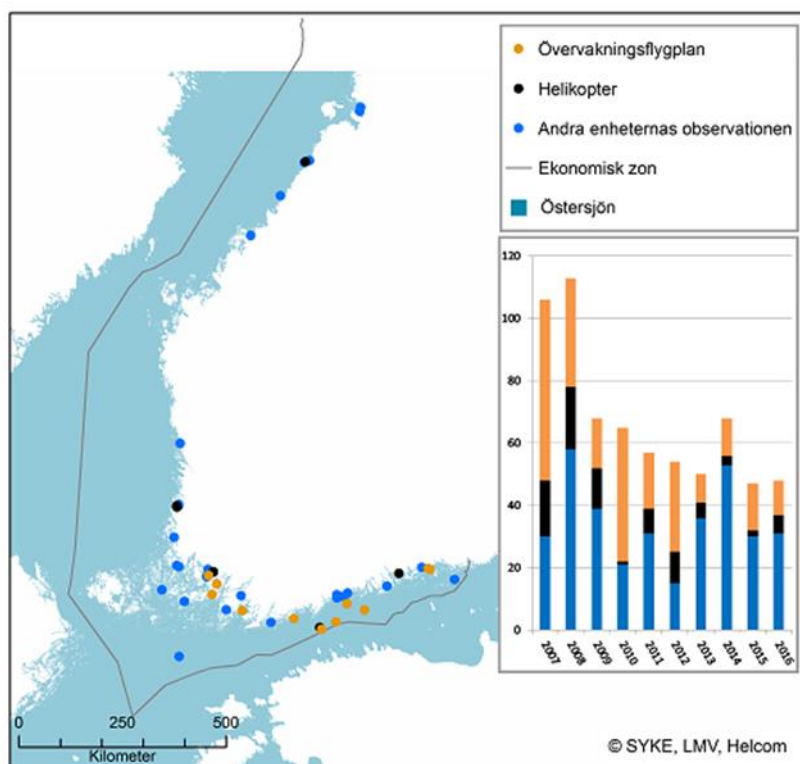
- Fartøyet Sara sank i februar 2017 og ligger på vel 80 meter. Det er under vurdering om den skal kreves hevet.
- Fartøyet Victoria hadde en grunnberøring i februar og skade på to tanker med tungolje, skipet ble buksert til verft. Det ble senere funnet olje på land – som trolig kom fra denne hendelsen, men oljen hadde beveget seg nede i vannsøylen og var ikke synlig på overflaten.
- Fartøyet Koznitza hadde en overbunkring fra et bunkerstanskip ved Skagen Red. Den svenske Kustbevakningen meldte senere om observasjon av olje. Saken er

spesiell da det ikke lykkes å finne den antatt utlekkede olje og oljemengde som er funnet er ikke overens med oljedriftsmodeller som MAS DK benyttet seg av (Seatracker). Danmark forsøker å finne ut hvorfor denne feilen oppstod. Island og Grønland bruker samme oljedriftsverktøy dog i noe ulike versjoner.

Finland

I Finland var det 48 oljeutslipp fra fartøy i 2016 mot 47 i 2015. Utslippene er i hovedsak noen titalls liter olje og skjer nær havner og strander. Det største utslippet var på 1150 liter.

Finlands observationer av oljeutslipp i Östersjön 2016

Åland

I 2016 var det fire mindre utslipp på land og i havn, som er det samme nivå som foregående år. To utslipp som EMSA sine satellittbilder fanget opp, men de ble ikke bekreftet som olje.

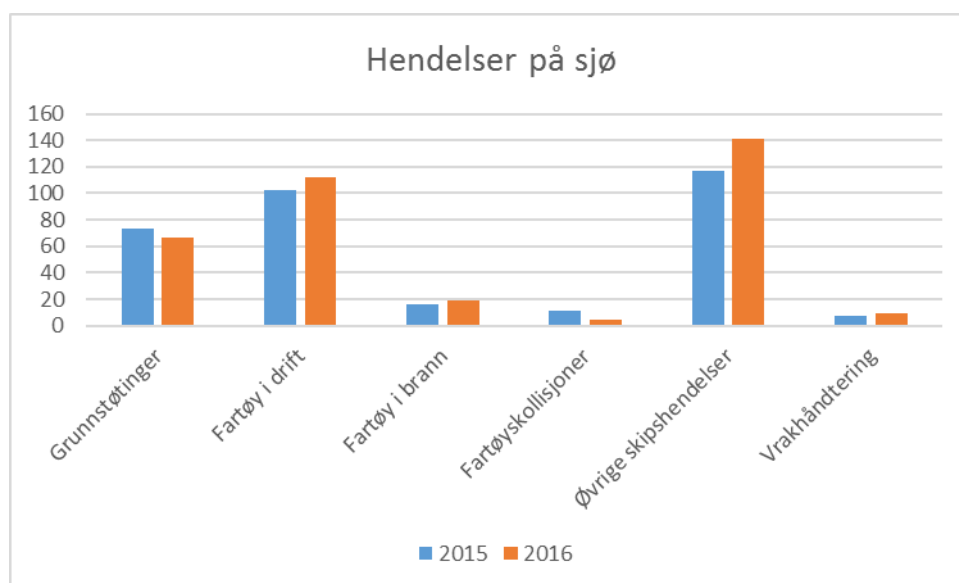
Norge

I Norge rapporteres også hendelser på land inn til Kystverket. Hendelser håndtert i 2016 i korte trekk:

- 1334 varsler om uønskede hendelser
- 677 med forurensning
- 298 med utslipp til sjø
- 104 var utslipp fra skip
- ingen hendelser har ført til en statlig aksjon ledet av Kystverket (Tide Carrier var i februar 2017)

Utslipsstatistikk presentert i årsrapport

<http://www.kystverket.no/globalassets/beredskap/publikasjoner-beredskap/hendelsesrapport-2016-endelig.pdf>

Antall hendelser offshore har hatt en liten økning siden 2015, men økningen skyldes trolig måten de rapporteres inn på. Det er planlagt stor økning av offshorevirksomhet i Barentshavet kommende år.

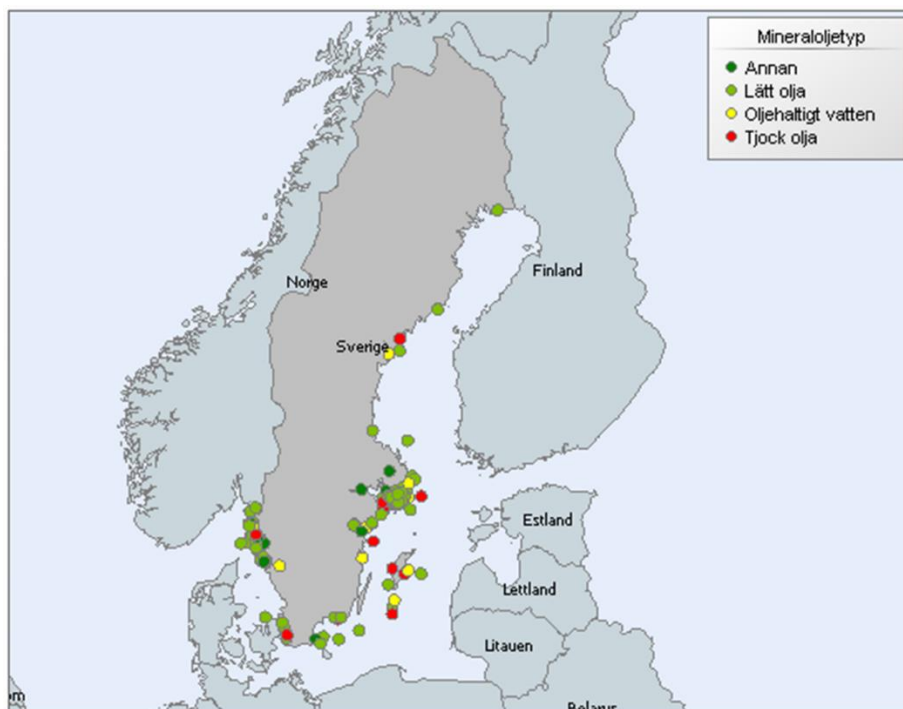
Noen utvalgte hendelser:

- Slepebåten Meteor, med en tom lekter på slep, fikk motorproblemer utenfor Hordaland, Vest-Norge. Drivretningen gikk mot plattformen GjØa i Nordsjøen, og det ble satt ombord slep ca. 400 meter fra plattformen.
- Fryseskipet Silver Pearl grunnstØtte utenfor MålØy. FartØyet stod godt pÅ, men ingen utslipp av olje. Potensialet for miljØskade var stort da fartØyet hadde 122 m³ IF 380 tungolje og 78 m³ marin diesel om bord.
- Lastebåten Selvaagsund, lastet med grus, grunnstØtte i Solund kommune og hadde 54 m² om bord. FartØyet ble lenset pÅ stedet før det ble trukket avgrunnen.
- Slangebrudd forårsaket utslipp av 2,5 m³ hydraulikkolje fra fartØyet Edda Fauna mens fartØyet lå til kai. Aksjon fra lokale myndigheter samlet opp 1,4 m³ olje.

Sverige

Kustbevakningen mottok 219 meldinger om mulig forurensing i 2016, som er en reduksjon i forhold til 2015. PÅ langt nær alle meldingene er oljeforurensning. De fleste utslipp skjer i kystnære farvann, skjærgård og havner, og pÅ sommeren.

I 2016 hadde Kustbevakningen totalt 34 aksjoner for å samle opp olje og det er fortsatt en reduksjon i forhold til tidligere år. Det er også en trend at antallet større hendelser går ned. De fleste utslipp skjer gjennom sommerhalvåret og fritidsbåtsesongen og er oftest mindre utslipp.

Tabell 1: Antal miljöräddningsoperationer

Miljöräddningsoperationer	2016	2015	2014	2013	2012
Oljeskyddsoperationer	34	34	55	43	50
Kemikalieskyddsoperationer	0	6	0	2	2
Summa	34	40	55	45	52

Källa: specifik verksamhetskod för varje operation + räddningsledarrapport

Det er gjennomført 2745 flytimer og behandlet ca 500 satellittbilder gjennom 2016. Denne statistikken viser bare Kustbevakningen sine tall, dvs at kommunenes statistikk er ikke med.

Kustbevakningen har myndighet til å i legge en administrativ reaksjon «vattenavgift» etter en egen skala ved brudd på lovverket.

I 2017

Så langt i 2017 har Kustbevakningen totalt gjennomført 19 oljevernaksjoner, og det har vært 128 varsel om akutt forurensing i denne perioden derav 42 av dem har ført til en forundersøkelse om lovbrudd.

Island

På Island har kystvakten 24 timers-vakt og de skal varsle miljømyndigheten ved hendelser. Det er kystvakten som har utstyr og kan aksjonere, men det er miljømyndighetene som tar beslutninger.

Det pågår nå et arbeid med å kartlegge behov for utstyr i ulike havner for å kunne gjøre en første innsattes mot akutt forurensning.

Satellittbilder viser 22 mulige oljeutslipp i 17 ulike saker i 2016. Av disse var sju relatert til fiskefartøy, et tilfelle var hydraulikkolje, sju tilfeller var naturlige fenomen, ett tilfelle var landbasert fiskeindustri og ett tilfelle kunne ikke identifiseres.

I 2016 var det 11 varsler om forurensning i havneområdene, og 8 varsler utenom havneområdene, men ingen som førte til aksjoner. Det har vært fire grunnstøtinger, men ingen med oljeutslipp. Av andre hendelser har det vært ett utslipp av syre og ett oljeutslipp på land.

Islandsk kystvakt har både fly og helikopter til redningsoppdrag og miljøovervåkning. De hadde hhv 188 og 77 timer med overvåkning innen islandsk økonomiske sone i 2016.

Plenum besluttet:

Plenum ble enig om at det under dette punktet også redegjøres for utslipp og hendelser så langt i året før plenumsmøtet og ikke bare årsrapport for foregående år.

8. Status fra andre avtaler

8.1 Bonnavtalen (NO)

Bonn-avtalen gjennomførte sitt arbeidsgruppemøte i Bergen, Norge i mai 2017. Av viktige saker som ble behandlet var bl.a. oppfølging av Bonn Agreement Action Plan og oppfølging av BE-AWARE prosjektet, hvordan landene er forberedt på vertsnasjonsstøtte (Host Nation Support), arbeid med flyovervåking der de arbeider med en håndbok (areal operation handbook), samt en rekke forhold av teknisk art. Flyovervåkingen innen Bonn fortsetter som tidligere. Det ble under møtet noe diskusjon om droner, erfaringer med dette mm.

Norge presenterte planen for øvelse SCOPE 2017 som også var en BONNEX-øvelse i tillegg til øvelse tilknyttet Københavnavtalen.

En rekke av kapitlene i Bonn Manualen har blitt gjenstand for revisjon og strukturen i Bonn-manualen endret og arbeidet revisjon av manualen er nå avsluttet.

Bonn plenums møte ble gjennomført i Brussel med EU som arrangør 4-6.10.2017.

Bonn avtalen er 50 år i 2019 og det sees på muligheten for å arrangere et ministermøte (som da eventuelt skal være i Bonn). Det ble arrangert en SWOT WS for å se på om det er nye fokusområder for avtalen. Nye oljetyper, andre giftige stoffer og marin plast er nye områder de vil se på. Spania ønsker å bli medlem og Island er spurt om de vil være observatør til avtalen.

8.2 DenGerNeth (DK)

Det ble avviklet en øvelse under avtalen i juni 2017 i farvannene rundt Esbjerg, med 7 fartøy fra alle landene. Sceneriet var et oljeflak observert via satellittbilde som hadde drivbane inn mot en nasjonalpark (Vadehavet) og avtalepartene ble varslet. Det var dårlig vær under øvelsen, så den ble gjennomført med redusert program. Men som erstatning fikk en tid til omvisning på de ulike fartøyene.

8.3 Helcom (SE)

I Helcom Respons er det tatt opp om avtalen skal gå over fra telefon og e-post som varslingsrutine med SSN og CECIS. Russland er fortsatt avventende, og spørsmålet skal diskuteres på et kommende HOD møte.

Arbeidsgruppen som har arbeidet med HNS har lagt ned sitt arbeid, da det var vanskelig å komme framover. Det er et forslag om å se på om andre avtaler har behov for en slik oppdatering og at man i tilfelle kan søke EU om tilskuddsmidler for å gjøre et felles arbeid.

OpenRisk-prosjektet fortsetter og har til hensikt å se på en enkel og rask metode for å gjennomføre risikoanalyser i ulike områder med et bestemt sett av «input» som trafikkbilde, gods etc.

Ei annen arbeidsgruppe ser på bruk av ubemannende UAV / UAS til overvåkning.

Ei gruppe ser på evaluering etter øvelser.

Balex Delta 2017 var i Kaliningrad med relativt liten oppslutning, mens Balex Delta 208 skal være i Sverige utenfor Karlskrona 27-30 august. Invitasjon til Københavnavtalens medlemmer kommer.

8.4 SweDenGer (DK)

Avtalen hadde øvelse i april 2017 utenfor Skælskør i forbindelse med en fullskala dansk havmiljø-øvelse. Øvelsesfokus var overbunkring og slangebrudd med påfølgende utslipp av olje mellom terminal og fartøy på Stignæs. SweDenGer-planen blir varslet, med påfølgende aksjonering av deltagende fartøy.

8.5 Den Arktiske oljevernavtalen og Arktisk samarbeid, EPPR (FI)

EPPR gruppen har hatt to møter siden sist plenum. For arbeidet med oljeforurensning har man nå etablert en egen undergruppe innen EPPR, EG MER, som blant annet forestår planlegging av varslings-øvelser og andre øvelser og oppdatering av manualen for den arktiske oljevernavtalen. Det er statspartsmøte som godkjenner endringer etter forslag fra EG MER /EPPR og det skal være et slikt statspartsmøte i forbindelse med neste EPPR møte i Malmø.

Innen EPPR pågår det mange prosjekter om tilgang på ressurser for oljevern i Arktis. ArcSafe ble framhevet som et prosjekt med stor relevans. Dette omhandler radioaktive stoffer som også er en del av EPPR sitt mandat. I tillegg pågår arbeid med utstyrsdatabaser og også spørsmålet om felles ulykkesdatabase. Alle de nordiske landene er med i EPPR og Finland reiste spørsmålet om at tema som behandles i EPPR ved behov bør kunne videreutvikles eller tilrettelegges innenfor Københavnavtalen i tråd med strategidiskusjonen for avtalen.

Finland som nå har formannskapet i Arktisk råd planlegger en øvelse basert på den arktiske oljevernavtalen og to parallelle konferanser i tilknytning til denne.

<http://www.syke.fi/projects/mospa2018>

MOSPA (Agreement on Cooperation on Marine Oil Pollution Preparedness and Response)

Plenum besluttet at den arktiske oljevernavtalen skal få sitt eget underpunkt på KBH – agendaen under pkt 8 heretter, da avtalen ikke formelt sett ligger under EPPR/Arktisk råd.

8.6 Arktisk samarbeid (Danmark – Canada) (DK)

Denne avtalen er gammel (1983) og den er ikke mye brukt, men det skjer en gjensidig utveksling av informasjon. Landene kan bistå hverandre under en hendelse.

8.7 IMO

Norge orienterte fra IMO siden den tekniske gruppen som Sverige var med i er nedlagt.

Innenfor OPRC- gruppen (under PPR SubCommittee) pågår tre viktige aktiviteter:

1. IMO kurs level1,2,3 – er akkurat godkjent og publiseres snart
2. USA leder et arbeide om «dispersants guidelines» under vann
3. Guildelines for impelmentation of OPRC Protocol

Flere land har spilt inn til IMO at tankvask fra fartøy kan føre til “gule klumper” på land, og det er startet et arbeid innen IMO for å se på dette.

Beslutning fra plenum:

Orientering fra det som skjer i IMO endres fra Sverige til Norge da Norge deltar i møtene i IMO.

8.8 Norge – Russland (NO)

Samarbeidet mellom Norge og Russland om oljevernberedskap i Barentshavet fortsetter som tidligere. Den årlige Øvelse Barents ble gjennomført i juni 2017. Øvelsen var en kombinert SAR og oljevernøvelse.

I tillegg til den årlige øvelsen på sjø, ble det også gjennomført en felles øvelse i strandsonen i Murmansk i mai. Russiske enheter gjennomførte en strandaksjon sammen med norske enheter. Det er trent russisk personell som deltar i strandrydde øvelsene. Erfaringen fra øvelse er gode. Det som fortsatt er en utfordring er passering av den russiske grensen med personell og ressurser, men dette skyldes sannsynligvis ikke sanksjoner, men russisk byråkrati.

Det planlegges en table top øvelse i Murmansk i desember 2017. Kystverket er ansvarlig for øvelsen i samarbeid med oljeselskapet AkerBP. Hensikten med denne øvelsen er å avklare hvordan en omfattende forurensning fra petroleumsvirksomhet i det grensenære området mot Russland på norsk sokkel vil bli håndtert mellom Kystverket og operatør samt hvordan en praktisk vil samarbeide med russerne basert på gjeldende avtale. I tillegg skal øvelsen bidra til økt kunnskap om den bilaterale avtalen mellom Norge og Russland om oljevernberedskap i Barentshavet.

8.9 Finland – Russland (FI)

Finland og Russland har en gammel, men velfungerende avtale som har møte engang årlig. De har nå blitt enig innen avtalen om at de kvartalsvis, gjensidig informerer hverandre om tilstedeværelse av ressurser. Relativt lite interesse fra russisk side for øvelser innen denne avtalen.

8.10 Finland – Estland (FI)

Varslingsøvelse gjennomført i mai. Avdekket noe feil i rutinene.

8.11 NORBRIT (NO)

Det har ikke vært noen øvelser under NORBRIT planen i 2017.

Det planlegges en større øvelse i UK med oljeutslipp fra petroleumssektoren i mars 2018 hvor en også planlegger å aktivere NORBRIT-planen. Norge skal sende liaisoner til denne øvelsen. Norge informerer mer på neste AG.

8.13 EU EMSA /Inter Secretariat Meeting (sekr.)

Københavnvtalen deltok med sekretær på Inters Sec møte i Lisboa i 2017. KBH skal være vertskap for neste møte som skal være i København og både påtroppende og avtroppende sekretær møter.

Norge stilte spørsmålet om ikke KBH burde utvide agendapunktet til andre aktiviteter fra EMSA da det skjer mye innen EMSA som kan være relevant for KBH. Norge som deltar i flere fora under EMSA vil undersøke muligheten for å rapportere litt utvidet om EMSA.

8.14 Ulike kystvaksforum

Nordic Coast Guard Forum

Ingen informasjon gitt.

North Atlantic Coast Guard Forum (DK)

Belgia er nytt formannskap for forumet og vil se på å samordne arbeidet som er utført av tre undergrupper kan benyttes videre. Ekspertgruppene skal se på anvendelse av droner og UAV som overordnet tema og dette kan være relevant for KBH.

European Coast Guard Forum (SE)

Dette fora er satt sammen med tanke på felles interesser særlig innen grenseovervåking og fiskerikontroll, som i hovedsak ligger til de ulike lands kystvakter. Det ble arrangert en øvelse i mai 2017. Et mål for forumet er å samarbeide bedre innenfor tre ulike EU- byrå (EMSA, EFACA og FRONTEX) med de fem områdene informasjonsutveksling, kommunikasjon, capacity buliding,

risikoanalyse og capacity sharing. Tyskland tar over formannskapet i to år nå. Sverige vil følge med i forumet og rapportere til KBH.

Arctic Coast Guard Forum (FI)

Forumet ble etablert i 2015 og den finske grensekontrollen er nå formannskap for forumet. Forumet består av alle de åtte arktiske landene og har som mål og sikre maritim sikkerhet gjennom øvelser, informasjonsdeling «best practice» og samarbeid med andre relevante samarbeidspartnere innen det arktiske maritime miljø. Den første øvelsen, The Arctic Guardian, ble gjennomført ved Island i september 2017.

www.arcticcoastguardforum.com

9 Status fra operative øvelser/varslingsøvelser

9.1.1. KBH-Öst

Finland informerte om øvelse KBH Øst i Vasa som ble gjennomført i uke 35. I alt 20 fartøy deltok i øvelsen, derav ett svensk fartøy. Scenariet var grunnstøting med en kullbåt. Området rundt Vasa er godt egnet til øvelser på grunn av utfordrede forhold for sjøtrafikken som trange sund og grunne sandbanker og store naturverdier i Kvarkenområdet. Øvingsmål var oljebekjempelse på åpent hav og i strandsonen.

9.1.2 SCOPE 2017 (KBH Väst)

Norge holdt en utførlig presentasjon av Øvelse Scope 2017 som ble gjennomført i Telemark i uke 39 og der KBH vest var en del av øvelsen. Øvelsen var finansiert ved hjelp av EU midler og var svært omfattende. I tillegg til egen varslingsøvelse var det også arrangert «workshops» på «claims managements» og «place of

refuge», foruten selve øvelsen. Øvelsen inkluderte både oljebekjempelse på hav og strand, og også kjemikalievern om bord på fartøy.

Det blir utarbeidet en egne rapporter på de ulike delene av øvelsen. Det blir også evalueringsseminarer og et eget «way forward» seminar.

9.2 Varslingsøvelser

I henhold til manualen avholdes det to varslingsøvelser innen KBH i februar og i november. Med tanke på gjennomgang av øvelsene og forbedringspunkter er dette tidspunkter som er noe ugunstig i forhold til påfølgende AG/plenum.

Plenum besluttet:

Varslingsøvelser flyttes fra februar til januar for at rapporter fra varslingsøvelsene skal kunne behandles i påfølgende AG.

DK/FI tar opp med Åland og Grønland om de skal, og i tilfelle hvordan, delta på varslingsøvelser. DK/FI sender opplysninger til sekretariatet.

10 Plenums oppgaver til AG

10.1 Framtidens kommunikasjonsmetode /Felles situasjonsbilde

10.1. a) Framtidens kommunikasjonsmiddel

Norge la fram informasjon om kommunikasjon som ble testet ut under Scope via fartøysbåren norsk nødnett og mot Rakel (SE) og SINE (DK). Kommunikasjonen virker «within line of sight» mellom skip til skip, men ikke via basestasjonene. I Norge er det kun Kystvakten som har nødnett ikke Kystverket.

I Norge fins en nasjonal veileder for planverk og samvirke i redningstjenesten som sier noe om hvordan kommunikasjonen under en hendelse skal være.

Norge foreslo at punktet enten legges inn som et spesifikt øvingsmål i KBH-Vest øvelsen og testes der eller tas ut av agendaen da det ser ut som vi ikke kommer lenger.

Plenum besluttet:

Punktet står fortsatt på agendaen for KBH Plenum for at KBH skal følge utviklingen innen området, men det skal ikke være et øvingsmål i KBH øvelsene.

10.1. b) Felles situasjonsbilde

Norge har fått kontaktpersoner i alle landene innen kartdata, og vil teste utveksling av informasjon mellom landene innen neste AG.

Norge la fram en presentasjon av utbygging av Maritim Brebånds Radio MBR på Svalbard. MBR kan best sammenlignes med et modem. Alt som kan sendes via internett kan sendes via radioen. Kommunikasjonen kan gå mellom fartøy eller fra fly til fartøy eller fartøy/fly til land. Utbygging på Svalbards vestsida fullføres i 2017 og utførers parallelt med utbygging av landbasert AIS på øygruppen.

10.2 Alternative bekjempningsmetoder

Norge la fram et informasjonsdokument dispergering /mekanisk dispergering og tester som er gjort i «olje på vann» øvelsene og i testbasseng.

Antenning av olje ved hjelp av drone ble testet ved Bjørnøya i mars 2017. videre testing og utvikling er nødvendig

Norge hadde også en presentasjon om resultater fra «Kunnskapsinnhenting diesel og hybridoljer». Der ulike hybridoljer er testet i Kystverkets testbasseng og i laboratoriet til Sintef. KBH vil få informasjon når sluttrapport er lagt ut på Kystverkets hjemmeside.

Bruken av ulike hybridoljer øker veldig på fartøyene i norske farvann, og dette paradigmeskiftet har gått veldig raskt. Utfordringen med hybridoljer er at det ikke

finnens noen standarder, og der er svært mange ulike typer oljer. Dette kan igjen være utfordrende ved opptak av oljene når en ikke kjenner sammensetningen.

Finland orienterte kort om et prosjekt som pågår med utvikling av skimmere for kalde farvann.

10.3 Preventive tiltak mot ulovlige utslipp

Både Norge og Sverige rapporterte på dette med bøter/ administrative forføyninger under sin landpresentasjon. Det ble en kort diskusjon om konkretisering eventuelt fjerning av agendapunktet.

Plenum besluttet:

At agendapunkt 10.3 preventive tiltak mot ulovlige utslipp tas ut av standard agenda.

10.4 Manualen

Omstrukturering av kapittel 4 «Nasjonal organisasjon og ressurser» har pågått siden AG på Island mars 2017. Det er utarbeidet en mal som kapittelet skal følge.

Norge, Sverige og Danmark har laget sine versjoner. Island og Finland skal utarbeide innen nyttår 2018.

Hvordan Grønland, Åland og Færøyene skal inn i dette kapittel må også ses på. Finland tar kontakt med Åland og Grønland undersøker med Grønlands selvstyre hvordan Grønland skal presenteres. Det arbeides med å finne ny kontaktperson på Færøyene.

Plenum besluttet:

- *Det arbeides videre med å oppdatere kap 4 i manualen i hh til utarbeidet mal*
- *Strategien som er vedtatt oversettes til et nordisk språk av sekretariatet og legges inn i manualen (pkt 2.3).*
- *Veksling av ordførande for KBH med 2 år av gangen må endres i manualen.*
- *Pkt 2.5 standard agenda for plenum og ag- rettes til kun standard agenda for plenums møter.*
- *Nytt punkt om MOSPA tas inn under pkt 8 i agendaen*

10.5 Hjemmesiden /intranett

Ingen tema tatt opp under dette agendapunktet.

10.6 Skipsvrak med olje og farlig last

Sverige hadde en presentasjon av et arbeid som er gjort med kartlegging av og prioritering for sanering av miljøfarlige vrak i svenske farvann. Kartleggingen viste 17000 registrerte sunkne fartøy – nå sitter en igjen med 31 prioriterte vrak med fare for akutt miljørisiko. Hav og Vattenmyndigheten koordinerer dette arbeidet og får midler fra Naturvårdsverket. Det er satt av 25 million kroner over 10 år for dette arbeidet. 1-3 miljøfarlige vrak kommer til og saneres hvert år, og arbeidet starter opp med fiskefartøyet Thetis i Skagerrak. Deretter følger vraket Skytteren. Arbeidet med tømning av vrakene settes ut på anbud. Kustbevakningen har ansvar for beredskap for eventuell utslipp i forbindelse med tømningen. Vrakenes posisjon er offentlig og noen av vrakene overvåkes med tanke på å unngå vrakplyndring.

Finland vil sende ut informasjon om et internasjonalt seminar om undersøkelser av skipsvrak.

Norge informerte kort om status for arbeidet med kartlegging av skipsvrak i Skagerrak der programmet nå er avsluttet. Det blir ikke utført tiltak på disse vrakene, men der er fiskeforbud og informasjon gott til lokale fiskere.

Sverige har utarbeidet informasjonsmateriell om sennepsgass i trålen.

I Norge er det ved vraket av ubåten U864, som sank med kvikksølvlast utenfor Sør-Vestlandet under krigen, utført arbeid med en støttefylling (stein og grus) for å stabilisere vraket. Det har ikke vært utført tiltak ved vraket i år. Det er en «evig diskusjon» i Norge om vraket skal heves eller tildekkes. Kystverkets anbefaling er tildekking, mens særlig lokalbefolkning og vekslende politikere vil heve vraket. Det er selvsagt stor kostnadsforskjell og diskusjon om hva som er best for miljø mht av tilførsel av kvikksølv i sediment og vannsøylen.

10.7 Erfaringer fra ulykker

Sverige la fram en metode for opplegg for undersøkelser etter ulykker for lære og forbedre de metoder som er benyttet. Det blir sendt ut et elektronisk spørreskjema der alle aktuelle parter kan legge inn erfaringer og forbedringspunkter. Metoden er delt inn i seks faser: beslutning om undersøkelse, fakta innsamling, fakta framstilling, analyse, sluttrapport og oppfølgingspunkter.

Norge presenterte erfaringer med en statlig aksjon med fartøyet Tide Carrier som kom i drift i februar 2017. Fartøyet hadde lagt i opplag ved kai i 10 år og skulle trolig gå til opphugging. Det var to loser om bord, og de var gitt klarsignal til å gå. Fartøyet fikk raskt problemer. Det var vanskelig å finne hvem som eide fartøyet og hvem som tok ansvar. Fartøyet driftet etter hvert veldig nært land, og været var dårlig. Kystverket besluttet statlig aksjon på grunn av fare for forurensning. Fartøyet ble buksert til en ny havn, og aksjonen kunne avsluttes. I det etterfølgende har det vært mye etterarbeid på juridisk nivå.

10.8 Olje i is

Norge la fram en presentasjon om Arctic Foxtail som er utviklet under Oljevern 2015 prosjektet. Arctic Foxtail er testet i kjølecontainer og skal gjennom en verifikasjonstets på Svalbard vinteren 2018. Man håper å kunne senke kuldegrensen for utstyret fra -7-8 grader ned til -10-15 grader Celius.

10.9 Strategi for KBH

IS har tatt ansvar for utarbeidelsen av et forslag til strategi for Københavnavtalen. Plenum gikk gjennom strategien punkt for punkt og ble enige om at følgende strategi oversettes til skandinavisk og settes inn i manualen:

Strategy for the Copenhagen agreement

The Parties

agree that pollution of the sea with oil or other harmful substances can pose a serious threat to the marine environment and to significant interests of these states,

are convinced that protection of the marine environment requires active cooperation and mutual assistance between states,

appreciate the progress already achieved between states concerning measures against oil pollution from the sea,

aims to further improve cooperation to protect the marine environment from contamination with oil or other harmful substances,

and therefore, agree to;

encourage collaboration in pollution prevention and effective enforcement of international maritime pollution rules and standards as major tools in safeguarding the marine environment,

promote cooperation with other regional and international organizations in planning, training and operational testing of emergency systems to ensure effective preparedness, and to identify synergies and avoid duplications,

develop further response capacities based on risk assessments, gap analysis and regional and sub-regional approaches to improve response efficiency,

coordinate and initiate research and development programmes to ensure counter-pollution measures are executed with best available techniques and equipment, and that decision-making processes are supported with the best available knowledge, methods and supportive tools.

Operational objectives

To meet the strategic aims the Copenhagen agreement has the following operational objectives:

- Communication and dissemination of information on the prevention of illegal and accidental pollution to the public and to experts.
- Maintenance of adequate level of training of response staff and cooperation between combating response units and promotion of efficient multinational combating response operations;
- Ensuring that national approaches to response action are consistent and properly coordinated to safeguard the marine environment and that priorities are established based on best available knowledge;
- Identify common Nordic interests and cooperate with other international and regional organizations to promote synergies and avoid duplications.

- Use common and up to date operational approaches to pollution incidents and promote the development of common response strategies;
- Initiate and promote coordinated research and development programmes on detection, monitoring and response technologies, equipment and other operational means and on decision-making support studies and tools;
- Strive to ensure that an adequate balance of resources are maintained for response work in the maritime area, based on existing sub-regional risk-assessments, which should be integrated where necessary.

Actions

General actions

- Take lead in building course plan for functions related to pollution response regarding functions not covered by others for example IMO level courses.
- Assess within the Copenhagen Agreement with the aim to simplify procedures for border crossing and annual diplomatic clearances, and develop procedures to be included in the national routines for Host Nation Support facilitating the reception of international aid during oil spill response operations.
- Build on existing national and international systems for risk assessment to develop an assessment for the whole Copenhagen Agreement Area.
- Increase coordination of Common surveillance activities.
- Initiate multilateral or bilateral projects with focus on response to oil spills in general and oil spill recovery in ice and cold conditions in particular.
- Look into the possibilities to widen the scope of work within the Agreement to include sources and spreading of other harmful and noxious substances than oil in the marine environment.
- Plan and execute annual exercises

- Improve information sharing including but not limited to lessons learned from exercises, treatment of oiled and contaminated wildlife, and ice service from meteorological institutes

Specific actions

- In addition to exercises as agreed in the Manual, plan to have an exercise every 5th year involving all parties
- Liaise with other agreements to take part in exercises when relevant
- Have a tabletop exercise or workshop with a certain theme/themes to be used in live exercise later (e.g. the following year)
- Improve evaluations based on best practices of exercises in order to be able to use findings and lessons learned in future exercises
- Investigate possibilities for resource pooling/sharing

10.10 Olje i vannsøylen

Prosjektet har ferdigstilt en første «draft-report» med fokus på HFO og muligheter for bekjempelse, spesielt fokus på arktiske strøk og også bionedbrytning. Det arbeides med å ferdigstille rapporten og også legge inn noen miljøvurderinger av HFO også noen antagelser om framtidig bruk av HFO. DK vil sende ut rapport fra prosjektet når det er ferdigstilt (trolig innen utgangen av 2017).

Finland viste til det pågående Grace prosjektet. Som blant annet går på å måle oljeinnhold i vannsøylen. Bøyer og sjømerker er utstyrt med målere. Det er montert måleutstyr på fergen som går mellom Tallin og Finland. Resultatene ligger på nettsiden til prosjektet. <http://www.grace-oil-project.eu/en-US>

10.11 Beredskap i kjemikalieulykker

Sverige presenterte nye beskyttelsesdrakter som skal foredles på samtlige fartøy. Sverige kommer også til å gjennomføre CBRNE utdanning til alt operativt personell i Kustbevakningen, spesielt fokus på mannskapet på KBV 003.

Finland arbeider med sin CBRNE strategi og håper at den vil være ferdig innen noen måneder.

Norge arbeider med en vaktordning 24/7 med Forsvarets Forsknings Institutt (FFI). Der kan aksjonsledelsen få faglig rådgivning på alle ukjente stoffer og de kan rykke ut og foreta målinger. På CE arbeides det med en ny handlingsplan og Kystverket deltar i det arbeidet. På RN er det et eget kriseutvalg der Kystverket møter. På B området arbeides det også med et eget kriseutvalg.

Innen EPPR er der et eget prosjekt ArcSafe der landenes strålevernmyndigheter deltar. De arbeider bla med å få til en øvelse.

10.12 SSN/CECIS +varslingsrutiner/ rapporteringsrutiner

Sverige presenterte et beslutningsdokument om at KBH skulle gå over til varsling via Safe Sea Net og anmodning om bistand gjennom CECIS slik det ble øvd på under Scope.

Plenum besluttet:

Det må sjekkes ut om Åland, Grønland og Færøyene har mulighet til å benytte dette systemet (SSN/CECIS). DK/FI sender opplysninger til sekretariatet.

Norge tar initiativ til et telefonmøte når evalueringsrapporten fra Scope er klar

AG lager et forslag som testes ut før neste plenum

Inntil videre benyttes eksisterende varslingsystem

10.13 KBH øvelser

Kommende øvelser under KBH er:

KBH-Øst: Øvelsen slås trolig sammen med Chem-SAR i uke 36 der også Estland deltar

KBH-Vest: blir i Frederikshavn, DK, i uke 39

Oppsummering/evaluering av Øvelse Scope avholdes i Viborg, Danmark.

10.14 " Claims management"

Norge presenterte et sakspapir med forslag om å opprette en Ad Hoc gruppe for å se på Claims Management i tilknytning til KBH. Landene ble bedt om å utpeke en kontaktperson som kan inngå i gruppen. Gruppen bestemmer selv hvordan og når de skal arrangere sine møter, og rapporterer tilbake til AG.

Plenum ba Norge om å ta lederskap i gruppen.

10.15 STS operasjoner

Finland er i gang med oppdatering på lovverk innenfor 12 nautiske mil.

Regelverket om flytting av last mellom fartøy (STS) og bunkring fra fartøy utarbeides. Også annet enn mineralolje blir omfattet.

Norge orienterte om at det ved Svalbard foregår STS operasjoner både i åpent hav og nært land der fartøy går inn i ly for å omlaste fisk og trolig også bunkring.

Plenum besluttet:

Agendapunktet skal fortsatt skal stå som en av AG sine arbeidsoppgaver.

11 Annet

Sverige presenterte Bernt Stedt som ny sekretær for Københavnavtalen.

12 Neste møter – Plenum og AG

Neste AG møte foreslås lagt til uke 9 ikke uke 10 som står i manualen på grunn av kollisjon med andre møter. Danmark er arrangør av møtet, og møtet legges til København onsdag 28.2 til torsdag 1.3.

Neste plenum blir i Finland uke 43.

Plenum ba Finland se på muligheten av å redusere til 2 møtedager, slik at AG før plenum starter på første møtedag til lunsj deretter plenum fra lunsj og ut hele dag to. Påfølgende AG møte trenger kun 1/2 – 1 time.

13. Avslutning

Takk til Island for et godt gjennomført møte og deltagerne ønskes vel hjem.